

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115213158
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5115213158.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v spore žalobcov: 1a/ W. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XX, D., 1b/ F. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, D., obaja právne zastúpení: JUDr. Kristínou Joštovou, advokátkou s miestom výkonu advokácie N. M. R. M. XX, D., proti žalovaným: 1/ V. T., nar. X.X.XXXX, trvalé bytom Q. M. XXXX/X, D., 2/ D. V., nar. XX.X.XXXX, trvalé bytom T. XXX, 3/ Okresné stavebné bytové družstvo, so sídlom Tulská 33, Žilina, IČO: 00 176 265, žalovaní 1/ až 3/ právne zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Sládkovičova 13, Žilina, IČO: 47 253 339, a 4/ Q. M., nar. XX.X.XXXX, trvalé bytom N. XXX/XX, D.-W. E., o určení, že členský podiel patrí do dedičstva, o odvolaní žalovaných 1/ až 3 proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 8C/221/2015-692 zo dňa 25. októbra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/ mení tak, že žalobu voči žalovaným 1/ až 3/ v celom rozsahu zamieta.

Žalovaným 1/ až 3/ sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú im žalobcovia 1a/ a 1b/ povinní nahradiť spoločne a nerozdielne.

Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“, príp. „okresný súd“) určil, že členský podiel v Obvodnom stavebnom bytovom družstve Žilina, Tulská 33, Žilina, spojený s právom užívať 2-izbový družstevný byt č. XX, na ulici B. č. XX v D., s čl. č. 12511, evidovaný Okresným úradom Žilina, katastrálnym odborom na LV č. XXXX pre k. ú. D., obec D., okres D., patrí do dedičstva po poručiťke V. M., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom B. XX/XX, D., zomrelej dňa XX.XX.XXXX s tým, že žalobcom 1a/ a 1b/ priznal proti žalovaným 1/ až 4/ právo na náhradu trov prvoinštančného a druhoinsťančného konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia ustálil, že právna predchodkyňa žalobcov (pôvodná žalobkyňa) v právnom postavení prevodkyne podpísala dňa 07.12.2012 so žalovanými 1/ a 2/ ako nadobúdateľmi Dohodu o prevode práv a povinností spojených s členstvom v OSBD Žilina bez atribútu vážnosti, keď vážnosť vôle súvisí s tým, že sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje, resp. síce existuje, avšak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav. Súd prvej inštancie podrobne vyhodnocoval vplyv nedostatku vôle pôvodnej žalobkyne na platnosť právneho úkonu, keď poukázal na § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), podľa ktorého nie je platný zastretý právny úkon (simulovaný), keďže tu chýba vôľa účastníkov takéhoto úkonu. Platí nezastretý právny úkon (disimulovaný), avšak tento musí zodpovedať vôli účastníkov a súčasne spĺňať všetky jeho náležitosti (zjavne podstatné zložky právneho úkonu). Poukázal na to, že zastretý právny úkon nebude

platný, ak sám osebe bude mať niektorú vadu vyvolávajúcu jeho neplatnosť (absolútnu alebo relatívnu, úplnú alebo čiastočnú). Simulovaný právny úkon môže vyvolávať dôsledky spojené s platným právnym úkonom voči tomu, kto ho so zreteľom na všetky okolnosti prípadu považoval za nezastretý úkon. Voči takému účastníkovi sa nemožno dovolať neplatnosti zastretého právneho úkonu. Dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje druhého účastníka úkonu, resp. ostatných účastníkov úkonu, ktorí musia preukázať, že chránený účastník mal a mohol vedieť o simulovaní právneho úkonu. Pri posudzovaní skutočnosti, či išlo o simulovaný právny úkon súd prvej inštancie vychádzal z priamych a nepriamych dôkazov, pričom prihliadol na to, že žalovaní 1/ a 2/ majú jednoznačne právny záujem na určení platnosti Dohody o prevode členských práv, a tak je zrejme, že simuláciu právneho úkonu popierajú. Súd prvej inštancie preto v súlade s pokynom odvolacieho súdu posúdil objektívne skutočnosti, za ktorých bol úkon urobený a zohľadnil aj to, čo uzavretiu právneho úkonu predchádzalo a čo po ňom nasledovalo. Ustálil, že uzavretiu Dohody o prevode členských práv k bytu zo dňa 07.12.2012 predchádzala preukázaná potreba žalobcu la/ zabezpečiť si finančnú hotovosť na vyplatenie svojich pohľadávok z podnikania a pod tlakom okolností sa dostal do situácie, kedy si nedokázal inak zabezpečiť finančnú hotovosť, následkom čoho došlo k prevodu členských práv k bytu. Samotná výška výplaty predstavovala sumu 24.000,- eur, keď poukázal aj na tvrdenie žalobcov, že išlo o sumu 12.000,- eur za byt, a že 12.000,- eur bolo vyplatených D. M. titulom kúpy domu. Taktiež poukázal na tvrdenie žalovaných, že titulom prevodu členských práv k bytu išlo o sumu 24.000,- eur. V intenciách uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že vo vzťahu k potrebe posúdenia atribútu vážnosti vôle samotná výška plnenia nie je rozhodujúca, pretože odovzdanie tejto sumy iba dokrešľuje okolnosti nasledujúce po uzavretí dohody, pričom bolo nesporné, že získanú sumu po prevode členských práv k bytu, pôvodná žalobkyňa odovzdala žalobcovi la/. Aj z tohto nesporného faktu súd prvej inštancie vyvodil, že pôvodná žalobkyňa mala vôľu zabezpečiť finančnú hotovosť pre svojho syna a bola presvedčená o dočasnosti prevodu členských práv k bytu, pretože mali zabezpečovať pohľadávku jej syna voči tretím osobám. V súvislosti s uvedeným poukázal aj na tvrdenia žalobcov produkované v priebehu sporu, ktoré skôr nasvedčovali tomu, že medzi žalobcom la/ a žalovaným 1/ malo dôjsť k zabezpečovaciemu prevodu práva v zmysle § 553 OZ, prípadne k zábezpeke v zmysle § 555 OZ. V intenciách uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že ak by malo ísť o aplikáciu uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka, v prípade nehnuteľností bola potrebná písomná forma, čo v prejednávanej veci nebolo ani stranami tvrdené ani preukázané. K argumentácii právnej zástupkyne žalobcov o tom, že skutočným právnym úkonom, ktorý mal byť medzi stranami uzavretý, bola záložná zmluva, súd prvej inštancie poznamenal, že za preukázané považuje iba to, že vôľa zmluvných strán v danom prípade bola získať zabezpečenie pre iné záväzky žalobcu la/ voči žalovanému 1/, prípadne tretím osobám, keď tento fakt vyplynul z kontextu celého dokazovania, a tak mal za to, že Dohoda o prevode členských práv k bytu uzavretá dňa 07.12.2012 medzi právnou predchodkyňou žalobcov a žalovanými 1/ a 2/ je simulovaný právny úkon, ktorý z dôvodu nezahy vôle pôvodnej žalobkyne s prejavom je absolútne neplatný. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia preukázali, že žalovaní 1/ a 2/ mali a mohli vedieť o simulovaní právneho úkonu, pričom taktiež konštatoval, že takýto simulovaný právny úkon, ktorý má predstavovať zabezpečovací inštitút pre žalovaných 1/ a 2/ nemôže vyvolať právne následky, a to predovšetkým z dôvodu absencie vôle účastníkov. Nemôže tiež platiť nezastretý - disimulovaný právny úkon, pretože nespĺňa podstatné náležitosti tohto úkonu, a to či už záložnej zmluvy alebo zabezpečovacieho prevodu práva. Vo vzťahu k zastieranému právnemu úkonu súd prvej inštancie konštatoval, že ten sa prieči nielen zákonu, ale aj dobrým mravom tým, že takýto prestieraným úkonom de facto došlo k prevodu majetku vo vlastníctve pôvodnej žalobkyne spôsobom, ktorý nemá oporu v zákone. Simulovaný právny úkon mal zabezpečovať pohľadávku žalobcu la/, ktorý ani vlastným majetkom svoj záväzok nezabezpečoval, ale na tento účel o to požiadal svoju matku - pôvodnú žalobkyňu. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vyhodnotil Dohodu o prevode členských práv k bytu zo dňa 07.12.2012 ako absolútne neplatný právny úkon, z dôvodu nezahy vôle a samotného prejavu. K argumentácii žalobcov o úžerníckej zmluve, či neprímeranosti výšky odplaty za prevod členských práv k bytu, sa súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné osobitne vyjadrovať, nakoľko ako zásadnú otázku vyhodnocoval absenciu vôľovej zložky prejavu pôvodnej žalobkyne. O práve na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle zásady úspechu v spore a žalobcom 1a/ a 1b/ ako úspešnej strane sporu priznal voči žalovaným 1/ až 4/ právo na náhradu trov prvoinštančného aj druhoinsťančného konania, ktoré tvoria jeden celok.

2. Proti výroku I. (ktorým súd prvej inštancie určil, že členský podiel v Obvodnom stavebnom bytovom družstve Žilina, Tulská 33, Žilina, spojený s právom užívať 2-izbový družstevný byt č. XX na ulici B. č. XX v D. s čl. č. 12511, evidovaný Okresným úradom Žilina, katastrálnym odborom na LV č. XXXX pre k. ú. D., obec D., okres D., patrí do dedičstva po poručiteľke V. M., rod. A., nar. XX.XX.XXXX,

naposledy bytom B. XX/XX, D., zomrelej dňa XX.X.XXXX, ako aj súvisiacemu výroku o práve na náhradu trov konania žalobcov 1a/ a 1b/ voči žalovaným 1/ až 4/) podali žalovaní 1/ až 3/ odvolanie z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní poukázali na to, že v prejednávanej príhode sa jedná o určovací žalobu podľa § 137 písm. c/ CSP, ktorej procesná prípustnosť existuje len v tom prípade, ak má žalobca na takomto určení naliehavý právny záujem. Poukázali na to, že súd prvej inštancie napriek tomu, že žalovaný 1/ namietal nepreukázanie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, sa v danom prípade otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určení vôbec nezaoberal. Z uvedeného dôvodu je v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, nakoľko názor a právny záver súdu o existencii naliehavého právneho záujmu na takomto určení v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žiadny nie je. Podľa žalovaných 1/ až 3/ určovací návrh podľa § 137 písm. c/ CSP má charakter preventívnej ochrany práv, keď musí existovať stav právnej neistoty žalobcu, ktorý má práve určovací návrh (žaloba) odstrániť. Teda naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom prípade určení, že členský podiel v bytovom družstve patrí do dedičstva, musí spočívať v tom, aby sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by to pevný právny základ pre budúce právne vzťahy. Majú za to, že v danom prípade napadnutý rozsudok vyhovujúci žalobe nemôže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu zápisu v katastre nehnuteľností, pretože žalobcovia sa domáhajú určenia majetkového práva členského podielu v bytovom družstve s tým, že tento patrí do dedičstva a nie určenia vecného vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (sporného bytu). Na takomto určení a určovacej žalobe tak nemôže existovať naliehavý právny záujem na strane žalobcov, a preto podľa názoru žalovaných 1/ až 3/ mal súd prvej inštancie povinnosť žalobu zamietnuť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. Poukázali na odôvodnenie napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že súd prvej inštancie vyslovil výlučne neplatnosť Dohody o prevode práv a povinností spojených s členstvom v OSBD Žilina zo 07.12.2012, pričom ďalšie zmluvy a dohody najmä čo sa týka nadobúdacích titulov vlastníckeho práva k bytu ponechal nedotknuté, keď tieto uviedol ako listinné dôkazy v bode 30. napadnutého rozsudku. Žalobcovia uviedli, že výrok rozsudku, a teda rozhodnutie súdu by malo vychádzať zo spoľahlivého zisteného skutkového stavu veci, ktorý tu existoval v čase vyhlásenia rozsudku a rozhodnutie súdu by malo byť aj vykonateľné. V danom prípade súd prvej inštancie rozhodol, že členský podiel v Obvodnom stavebnom bytovom družstve Žilina, patrí do dedičstva po poručiiteľke V. M.. Podľa názoru žalovaných 1/ až 3/ skutkový stav veci v čase vyhlásenia tohto výroku súdneho rozhodnutia takýmto výrokom vôbec nezodpovedá, keď z výroku rozsudku nie je vôbec zrejmé o aký členský podiel sa jedná a v akej výške, čo je neurčité a nezrozumiteľné. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vôbec nie je zrejmé, kto je v súčasnosti vlastníkom takéhoto neurčitého členského podielu, pretože osud a vlastníctvo členského podielu v družstve nie je vždy späť a nemusí byť spojené s vlastníctvom bytu. Podľa názoru žalovaných 1/ až 3/ súd tak nemal vôbec preukázané ako bolo ďalej nakladané s členským podielom v bytovom družstve po jeho prevode dňa 07.12.2012. Pokiaľ súd vo výroku spája takýto neurčitý členský podiel s právom užívať družstevný byt č. XX na ul. B., nie je zrejmé a z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vôbec nevyplýva, na základe čoho a akých skutočností dospel súd k záveru, že v čase rozhodnutia je členský podiel spojený s právom užívať byt, keďže v čase rozhodnutia súdu už predmetný byt nebol dávno družstevný a v katastri nehnuteľností svedčí zápis vlastníckeho práva k bytu v prospech žalovaného 4/ a nie družstvu OSBD Žilina, a preto členský podiel nemôže byť spojený s právom užívať byt č. XX. Ak by aj napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nadobudlo právoplatnosť, tak by bolo nevykonateľné, pretože v súčasnosti žiadne členstvo v družstve OSBD Žilina nie je spojené s právom užívať predmetný byt č. XX, ktorý v súčasnosti ani nie je družstevný, ale je v osobnom vlastníctve žalovaného 4/. Takýmto určením ako vyslovil súd prvej inštancie vo svojom výroku napadnutého rozhodnutia nie sú vôbec vyriešené všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vôbec nie je vytvorený pevný právny základ pre budúce právne vzťahy, práve naopak takéto určenie by následne vyvolalo potrebu ďalších žalôb a súdnych konaní, z ktorého dôvodu naliehavý právny záujem na takomto určení a takejto určovacej žalobe, ktorej sa domáhajú žalobcovia daný nie je.

2.1. Žalovaní v odvolaní súčasne poukázali na závery prvého (zrušujúceho) uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 11Co/89/2020 z 31.5.2021, keď majú za to, že v zmysle záverov odvolacieho súdu o neplatnosti zmluvy pre nedostatok vážnosti vôle strán spočívajúcej v simulácii možno uvažovať iba v prípade, že vôľu uzavrieť zmluvu nemá žiadna zo strán zmluvy, a teda je rozhodné, že či je aj druhej strane zrejmé, že jej zmluvná strana nekoná vážne, nakoľko neplatnosť sa môže uplatniť len vo vzťahu k obom účastníkom právneho úkonu, pričom dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto tvrdí, že

konal bez atribútu vážnosti, v danom prípade žalobcov 1a/ a 1b/ ako právnych nástupcov pôvodnej žalobkyne. S poukazom na uvedené podľa názoru žalovaných 1/ až 3/ bolo podľa záverov odvolacieho súdu potrebné doplniť dokazovanie, nakoľko ako uviedol odvolací súd dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto tvrdí, že konal bez atribútu vážnosti, v danom prípade žalobcov 1a/ a 1b/, pričom ak by nebolo potrebné doplniť dokazovanie v naznačenom smere, odvolací súd by nemal zákonný dôvod podľa Civilného sporového poriadku na zrušenie napadnutého a musel by vo veci rozhodnúť sám, k čomu však nedošlo a tak bolo potrebné po zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie zo strany žalobcov tak, aby vo veci uniesli dôkazné bremeno a ako toho, kto tvrdil, že konal bez atribútu vážnosti, čo by bol predpoklad nového prejednanía a rozhodnutia veci súdom prvej inštancie a následne prípadne odvolacím súdom. K doplneniu dokazovania však po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu nedošlo a súd prvej inštancie rozhodoval na základe vykonaného dokazovania a skutkového stavu zisteného ešte pred zrušujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu, pričom na základe rovnako zisteného skutkového stavu dospel k opačnému záveru. Je zrejmé, že ak by na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie predmetnú vec len nesprávne právne posúdil pri svojom prvom rozhodnutí bez potreby vykonania ďalšieho dokazovania, tak by odvolací súd musel sám vo veci rozhodnúť. Žalovaní 1/ až 3/ poukázali na to, že z bodu 37. napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie zotrval na svojom pôvodnom právnom názore, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný 1/ (resp. JUDr. S.) synovi pôvodnej žalobkyne a súčasnému žalobcovi 1a/ poskytol nejakú pôžičku, z čoho je možné vyvodiť dôvodný záver, že žiaden dôvod na poskytovanie nejakej zábezpeky tu vôbec nebol. Pokiaľ súd prvej inštancie v bodoch 39. až 40. napadnutého rozhodnutia, v ktorých sa zaoberal vážnosťou vôle pôvodnej žalobkyne pri uzavretí Dohody o prevode členských práv zo dňa 07.12.2012, za rozhodujúci dôkaz preukazujúci skutočnosť, že žalobkyňa (pozn. odvolacieho súdu: správne malo byť uvedené „pôvodná žalobkyňa“) nemala skutočne vôľu previesť členský podiel spojený s nájmom bytu na žalovaných 1/ a 2 (ale bola presvedčená o dočasnej záležitosti iba akejsi zábezpeky na získanie finančnej hotovosti pre jej syna žalobcu 1a/), považoval samotný výsluch žalobkyne, ktorá v priebehu sporu nemenila opis skutkového deja či okolnosti, a zotrvala na jeho priebehu, žalovaní 1/ až 3/ poukázali na to, že na rozdiel od svedkov, ktorí vypovedajú pod hrozbou krivej výpovede, strana v konaní takúto hrozbu nemá a je len povinná vypovedať pravdu. Preto takýto samostatný dôkaz, ak má byť podstatným, teda „korunným“ dôkazom, na základe ktorého sa súd rozhodol žalobe vyhovieť, musí a mal by byť podporený aj inými dôkazmi tak, aby o tvrdeniach samotnej žalobkyne nevznikli žiadne pochybnosti, čo v danom prípade nebolo splnené. Pokiaľ súd prvej inštancie považoval výpoveď žalovaného 1/ a svedka S. za nekonzistentnú, tak žalovaní 1/ až 3/ majú za to, že je zrejmé, že po takom časovom odstupe od uzavretia dohody o prevode členstva, t. j. od 07.12.2012 po výsluch žalovaného 1/ a svedka S., uplynul značný časový odstup, a teda je zrejmé, že v podrobnostiach nemôžu výpovede takto vypočítaných osôb byť vo všetkom rovnaké a konzistentné a v nejakých detailoch sa musia líšiť a práve opak by navodzoval dojem, že tieto výpovede sú naučené a dohodnuté vopred. Žalovaní 1/ až 3/ poukázali na to, že tak z výpovede žalovaného 1/, ako aj zo svedeckej výpovede JUDr. S. vyplynulo, že v danom prípade sa nejednalo o žiadnu pôžičku žalobcovi 1a/, a teda ani o žiadne zabezpečenie pôžičky, ale išlo o riadny prevod členských práv spojených s právom nájmu bytu a potom nie je zrejmé z akého dôvodu súd prvej inštancie považuje výpoveď pôvodnej žalobkyne za konzistentnú, keďže aj žalobkyňa uviedla, že za účelom uzavretia dohody ju viezol na OSBD JUDr. S., pričom v konaní bolo preukázané, že to bol svedok W. a tiež tvrdila, že jej bolo odovzdaných 12.000,- eur, pričom svedok S. potvrdil to čo tvrdí aj žalovaný 1/, že za prevod členských práv jej bola vyplatená suma 24.000,- eur. Pokiaľ žalobkyňa (pozn. odvolacieho súdu: správne malo byť uvedené „pôvodná žalobkyňa“) tvrdila, že ona dostala od žalovaného 1/ len sumu 12.000,- eur a druhých 12.000,- eur dostala od žalovaného 1/ jej nevesta manželka súčasného žalobcu 1a/ D. M., tak z predloženého listinného dôkazu - trestného rozkazu Okresného súdu Žilina č.k. 3T/8/2017-328 zo dňa 02.05.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.07.2017 vyplynulo, že D. M. (manželka žalobcu 1a/) bola uznaná vinnou z prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1, 3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedený v skutkovej vete tohto trestného rozkazu, z ktorej vyplýva, že D. M. zmarila čo aj čiastočné uspokojenie svojho veriteľa V. V. tým, že uzavrela kúpnu zmluvu s M. T. (žalovaným 1/), na základe ktorej predala M. T. (žalovanému 1/) rodinný dom v B. súpisné č. XX za kúpnu cenu 18.000,- eur, ktorú prijala od M. T. (žalovaného 1/) a z ktorej ani čiastočne neuspokojila svojho veriteľa V. V. a spôsobila mu tak škodu 16.500,- eur. Keďže uvedený trestný rozkaz Okresného súdu Žilina nadobudol právoplatnosť je zrejmé, že v tomto trestnom konaní nebol zo strany manželky žalobcu 1a/ D. M. namietaný zistený skutkový stav, podľa ktorého k žiadnej pôžičke medzi žalovaným 1/ M. T. a jej manželom žalobcom 1a/ nedošlo, ale naopak došlo k uzavretiu riadnej kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k rodinnému domu v B. za kúpnu cenu 18.000,- eur, ktorú je žalovaný 1/ M. T. aj zaplatil. Z uvedeného možno vyvodiť, že v konaní nebolo

preukázané, že v danom prípade má byť prevod členstva v bytovom družstve akýmsi zabezpečením nejakej pôžičky žalobcu 1a/ od žalovaného 1/, keď existencia nejakej pôžičky v konaní zo strany žalobcov nebola absolútne žiadnym dôkazom preukázaná a žalobcovia tak neuniesli dôkazné bremeno a rovnako tak tieto skutočnosti vyvracajú tvrdenia pôvodnej žalobkyne, že za prevod členstva mala jej byť zaplatená len suma 12.000,- eur a druhých 12.000,- eur prijala D. M. za predaj domu v B.. Žalovaní 1/ až 3/ súčasne poukázali na to, že manželka žalobcu 1a/ D. M. v obdobnom konaní vedenom proti žalovanému 1/ napáda kúpnu zmluvu za predaj domu v B. a uvádza rovnaké skutkové okolnosti ako v tomto konaní uvádzala pôvodná žalobkyňa, a to že v danom prípade malo ísť o prevod, ktorý mal zabezpečovať pôžičku žalovaného 1/ jej manželovi (žalobcovi 1a/ v tomto konaní), čo sa však v priebehu uvedeného súdneho konania ukázalo ako nepravdivé, vzhľadom na výsledok trestného konania vedeného proti D. M..

2.2. Žalovaní 1/ až 3/ súčasne poukázali na to, že ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že pôvodná žalobkyňa nikdy nemala v úmysle previesť členstvo v bytovom družstve, ale bola presvedčená, že podpisuje zabezpečovaciu zmluvu na pôžičku, tak je zrejme, že celú túto záležitosť dohodol syn pôvodnej žalobkyne v súčasnosti žalobca 1a/, ktorý spolu so svojou manželkou dlhodobo podnikali aj v oblasti realitnej činnosti tak, ako to vyplýva z priloženého výpisu zo živnostenského registra, a teda samotný žalobca 1a/ nepochybne vedel aký je rozdiel medzi prevodom členstva a prípadnými zabezpečovacími inštitútmi, ktoré by zabezpečovali nejakú pôžičku. Aké boli dohody medzi žalobcom 1a/ a jeho matkou pôvodnou žalobkyňou žalovaný 1/ so svojou manželkou žalovanou 2/ vôbec nevedeli a pri týchto dohodách vôbec neboli prítomní. So samotnou pôvodnou žalobkyňou vôbec nerokovali o nejakom prípadnom zabezpečení, pretože žiadne zabezpečenie neexistovalo a rovnako neexistovala žiadna pôžička žalobcovi 1a/ a všetky potrebné úkony tak smerovali výlučne k riadnemu prevodu členského podielu spojeného s nájmom bytu. Žalovaným 1/ až 3/ potom nie je zrejme na akom základe a z akých dôkazov vyvodil súd prvej inštancie prekvapujúci záver, že žalovaný 1/ a jeho manželka žalovaná 2/ mali a mohli vedieť o simulovaní nejakého právneho úkonu zo strany pôvodnej žalobkyne, ktorú mal podľa súdu presvedčiť k prevodu členského podielu práve a výlučne jej syn žalobca 1a/. Podľa názoru žalovaných 1/ až 3/ o jednoznačnom úmysle pôvodnej žalobkyne previesť členský podiel spojený s právom nájmu bytu na žalovaných 1/ a 2/ svedčia aj okolnosti za akých došlo k prevodu členstva v bytovom družstve spojeného s právom nájmu bytu, z ktorých žalovaní 1/ a 2/ nemali a ani nemohli mať žiadne pochybnosti o skutočnej prejavenej vôli pôvodnej žalobkyne, kedy sa najskôr v predmetnom byte odpísali príslušné merače kúrenia, stavu teplej a studenej vody, tieto sa oznámili správcovi čo bolo podmienkou prevodu a prevodca, teda pôvodný člen a nájomca (pôvodná žalobkyňa), vopred zaplatila stanovenú zálohu 250,- eur za vyúčtovanie (bod 29. napadnutého rozsudku) dovtedy kým bola riadnym členom a nájomcom bytu, čo aj pôvodná žalobkyňa všetko vykonala a následne až po týchto úkonoch bola uzavretá a podpísaná Dohoda o prevode členstva k družstevnému bytu zo dňa 7.12.2012. Táto dohoda bola uzavretá a podpísaná v sídle družstva OSBD Žilina, pričom prítomná pri uzavretí tejto dohody bola pracovníčka bytového družstva svedkyňa D. ktorá túto dohodu pripravovala, vyhotovovala aj ju podpisovala ako zamestnanec družstva a potvrdila vo svojej výpovedi, že táto dohoda je účastníkom prečítaná, v prípade nejakých nejasností sú im jednotlivé ustanovenia tejto dohody vysvetlené a osobitne prečítané, teda absolútne nemožno hovoriť o nejakej tiesni, nevýhodných podmienkach a nedostatočne prejavenej vôli, pretože pôvodná žalobkyňa bola o všetkom riadne informovaná a vykonala všetky úkony, ktoré sú potrebné ešte pred samotným prevodom členstva. Následne bezprostredne po podpísaní a uzavretí dohody pred pracovníčkou bytového družstva, tak ako to potvrdila samotná pôvodná žalobkyňa, žalovaný 1/ jej odovzdal peniaze za prevod členského podielu, a teda žalovaný 1/ odplatu za prevod členského podielu neodovzdával synovi pôvodnej žalobkyne v súčasnosti žalobcovi 1a/ a ak tieto peniaze ako tvrdila pôvodná žalobkyňa odovzdala následne svojmu synovi, tak už sa jednalo o vzájomný vzťah medzi pôvodnou žalobkyňou a jej synom žalobcom 1a/, o ktorom žalovaný 1/ so svojou manželkou žalovanou 2/ nemali žiadnu vedomosť a opak nebol v konaní preukázaný žiadnym dôkazom zo strany žalobcov. Na základe uvedeného majú žalovaní 1/ až 3/ za to, že žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno v tom, pokiaľ tvrdili nedostatok vôle uzavrieť dohodu o prevode členstva na strane pôvodnej žalobkyne, že adresát nevážneho právneho úkonu (žalovaný 1/ s manželkou žalovanou 2/) musí - ak nemohol ani predpokladať nedostatok vážnosti právneho úkonu - byť chránený pred dôsledkami toho, že takému prejavu vôle pripisoval dôsledky, ktoré sa inak spájajú s platným právnym úkonom. Vo vzťahu k ním je teda právny úkon v celom rozsahu platný, keď v takomto hraničnom prípade dôkazné bremeno, pokiaľ ide o nevážnosť vôle, zaťažuje toho, kto konal bez atribútu vážnosti - v tomto prípade žalobcov.

2.3. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazoval na okolnosti, ktoré sa stali po prevode členského podielu s tým, že pôvodná žalobkyňa zostala v byte naďalej bývať, tak podľa názoru žalovaných 1/ až 3/ je zrejmé, že medzi účastníkmi to bolo tak dohodnuté, pričom žalovaní 1/ 2/ nadobudnutie podielu brali v prvom rade ako investíciu a aj prípadnú možnosť bývania a pokiaľ si neboli osobne prehladiť byt, tak z podanej informácie, že sa jedná o pôvodný stav, im bolo zrejmé v akom stave sa byt nachádza, čomu zodpovedala aj dohodnutá cena za odplatu. Žalovaným malo byť zrejmé, že ak by mali ísť bývať do predmetného bytu, tak by museli v byte vykonať rozsiahlu rekonštrukciu za účelom svojho bývania, keď navyše v tom čase mali svoje bývanie vyriešené, vlastnili viacero nehnuteľností, a preto neboli odkázaní na predmetný byt a pokiaľ aj v tom čase bývali v podnájme, bolo to pre nich výhodné, pretože sa jednalo o dom a nie byt a napokon po smrti otca žalovaného 1/ išli žalovaní bývať do jeho bytu na ul. K. K..

2.4. Pokiaľ súdu prvej inštancie nebol jasný účel prevodu a nadobudnutia členstva zo strany žalovaných a hľadal v tom niečo nelogické, tak je zrejmé, že samotný žalovaní tento obchod označili ako svoju investíciu, čo sa aj potvrdilo, keď byt, ktorý nadobudli do svojho vlastníctva prakticky za 25.000,- eur potom neskôr predali za sumu 49.000,- eur.

2.5. Pokiaľ pôvodná žalobkyňa zostala bývať v predmetnom byte aj po prevode členstva, opäť to podľa názoru žalovaných 1/ až 3/ nie je nič výnimočné, pretože tak, ako to bolo dohodnuté, pôvodná žalobkyňa tam mohla bývať dokiaľ žalovaní 1/, 2/ nebudú predmetný byt potrebovať pre svoju potrebu alebo prevádzkať na inú osobu. Pôvodná žalobkyňa tak naďalej uhrádzala platby spojené s užívaním bytu, ale už prostredníctvom žalovaného 1/, z čoho jej muselo byť tiež zrejmé, že právo nájmu bytu svedčí žalovanému 1/ spolu s manželkou žalovanou 2/.

2.6. Pokiaľ ide o žalovaného 3/ ako družstva OSBD Žilina a správcu, v tomto konaní tak ako to vyplýva aj s odôvodnenia napadnutého rozsudku sa žalovaný 3/ absolútne necíti byť pasívne vecne legitimovaný, pričom nezadal najmenší dôvod na začatie tohto súdneho konania, kedy v danom prípade len konal podľa platných právnych predpisov a podľa v tom čase existujúceho právneho stavu. Uvedený právny spor sa týka primárne a výlučne pôvodnej žalobkyne v súčasnosti žalobcov a žalovaných 1/, 2/ a 4/ ako fyzických osôb, pričom vzťahy a dohody medzi týmito osobami neboli žalovanému 3/ absolútne známe a do týchto nemal možnosť ani žiadnym spôsobom zasahovať. Preto žalovanému 3/ nie je zrejmé na základe čoho bol označený súdom prvej inštancie za neúspešnú stranu v konaní s povinnosťou nahradiť žalobcom trovy konania, keď práve z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie v spore si žalovaný 3/ uplatňuje pri akomkoľvek výsledku konania nárok na náhradu trov konania voči žalobcom podľa § 256 ods. 2 CSP, pretože žalobcovia procesne zavinili, že žalovanému 3/ vznikli trovy jeho označením na strane žalovaných, hoci nie je pasívne vecne legitimovaný subjekt, ktoré by inak neboli vznikli.

3. Žalovaný 4/ odvolanie proti rozsudku nepodal.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaných 1/ až 3/ navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalovaných k úhrade trov odvolacieho konania. Žalobcovia sa nestotožnili s názorom žalovaných 1/ až 3/ o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko vec, o ktorej určenie sa domáhajú, že patrí do dedičstva, bolo jediným bývaním pôvodnej žalobkyne, ktorá počas konania zomrela. S pôvodnou žalobkyňou bývala jej dcéra, ktorá v súčasnej dobe vystupuje ako žalobkyňa 2/ aj s maloletým synom. Práve určenie, či predmetný podiel patrí do dedičstva vyrieši otázku, či bude žalobkyňa 2/ spoluvlastníčkou predmetného bytu, a nebude musieť zaplatiť p. M. sumu, tzv. bezdôvodného obohatenia, ktorej zaplata sa domáha v samostatnom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27C/55/2020, keď dňa 27.11.2021 podal žalovaný 4/ ako žalobca rozšírenie žaloby o zaplataenie, kedy žiada, aby žalobkyňa 2/ ako žalovaná 1/ a jej syn P. M. mu zaplatili sumu 24.000,- eur, pričom v uvedenej veci ho zastupuje rovnaká advokátska kancelária ako v prejednávanej spore. Poukázali na to, že pri určení existencie vlastníckeho práva je daný naliehavý právny záujem vždy vtedy, ak cieľ, ktorý sa sleduje podaním určovacej žaloby je dosiahnutie zosúladenia skutočného stavu so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností. Ide napríklad o žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Bez kladného rozhodnutia, že vec patrí do dedičstva, teda, že bude predmetom dedenia, kedy na základe osvedčenia o dedičstve, sa žalobkyňa 2/ stane buď výlučnou alebo podielovou vlastníčkou, sa nemôže úspešne brániť v konaní č. k. 27C/55/2020 o zaplataenie sumy 24.000,- eur, kedy žalovaný 4/ ako žalobca požaduje od nej za obdobie 4 rokov sumu 500,- eur mesačne ako nájom za užívanie predmetnej nehnuteľnosti, o ktorej určenie, že patrí do dedičstva sa žalobkyňa 2/ domáha. Bez tohto určenia je sporná otázka, že či žalovaný 4/ má nárok od

nej v samostatnom konaní požadovať vôbec nejaké finančné prostriedky, keďže v konaní o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva bolo súdom skúmané, a rovnako zistené, že pôvodná žalobkyňa nemala nikdy v úmysle previesť na žalovaných svoj podiel v nehnuteľnosti, a preto súd správne rozhodol, že ku dňu jej smrti, bola vlastníčkou podielu. Súčasne bez podania žaloby na súd, nie je možné zmeniť zápis v liste vlastníctva Bez rozhodnutia súdu budú žalobcovia v neistote ohľadne svojho vlastníckeho práva k predmetnému podielu k bytu, ktorý by mal byť predmetom dedenia po ich matke. V intenciách svojich tvrdení o existencii naliehavého právneho záujmu poukázali na rozhodnutie NS SR č. k. 3Cdo/154/2010 zo dňa 16.12.2010, ako aj sp. zn. 8Cdo/90/2013 zo dňa 30.11.2016. Pokiaľ žalovaní poukazujú na bod 15. napadnutého rozsudku, žalobcovia poukázali na to, že tento bod je rovnaký ako v bode 15. napadnutého rozsudku zo dňa 20.11.2019, pričom v podaní zo dňa 23.3.2020, ktorým sa vyjadrovali k odvolaniu žalobcov nenamietali voči súdu, že by sa uvedenou otázkou nezaoberal, a žiadali, aby bol rozsudok prvej inštancie zo dňa 20.11.2019 v celom rozsahu potvrdený. V súlade s pokynom Krajského súdu v Žiline ako odvolacieho súdu v danom zrušujúcom uznesení prvostupňový súd rozhodol na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 26.10.2021, na ktorom sa právna zástupkyňa žalobcov k priebehu doterajšieho pojednávania uvedeného zákonnou sudkyňou, vyjadrila, že zotrváva na všetkých ich doterajších písomných vyjadreniach, ako aj vyjadreniach, ktoré odzneli na pojednávaní, keď v rámci záverečného návrhu uviedla, že zotrváva na záverečnej reči, ktorá odznela na predchádzajúcom pojednávaní, kedy sa vyjadrovali k existencii pôžičky a k vykonateľnosti navrhovaného petitu. V záverečnom návrhu, ani v žiadnom písomnom podaní, ktoré žalovaní uviedli po vydaní prvostupňového rozhodnutia zo dňa 20.11.2019 sa nenachádza námietka ohľadne nepreukázania naliehavého právneho záujmu, pričom žalobcovia majú za to, že s uvedenou otázkou sa prvostupňový súd vyporiadal v rámci posudzovania platnosti/neplatnosti právneho úkonu, kedy absolútna neplatnosť vyplýva priamo zo zákona, a súd sa uvedenou neplatnosťou musí zaoberať. Podľa názoru žalobcov žalovaní správne poukázali na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/229/2011, kedy súdna prax pripúšťa určovacie žaloby pri spornosti právnych vzťahov k nehnuteľnosti, avšak nesprávne uvedené rozhodnutie aplikovali, keď v odvolaní uviedli, že uvedená súdna prax sa nevzťahuje na daný spor, keď vyhovujúci rozsudok podľa ich názoru nemôže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho vzťahu. Žalobcovia sa s uvedeným nestotožňujú, nakoľko bez súdneho rozhodnutia, že členský podiel patrí do dedičstva nemožno zmeniť vlastníka bytu, ku ktorému sa viaže členský podiel. Pokiaľ žalovaní namietali, že súd vyslovil neplatnosť len dohody o prevode práv a povinností spojených s členstvom v OSBD zo dňa 7.12.2012, pričom ďalšie dohody a zmluvy ostali nedotknuté, žalobcovia poukázali na uznesenie ÚS SR č. k. I.ÚS 50/2010-11, pričom súčasne odkázali na závery ustálenej súdnej praxe a zákonné ustanovenia, podľa ktorých, ak je prvotný úkon absolútne neplatný právny úkon, zakladá ďalšiu neplatnosť právnych úkonov z neho vyplývajúcich a tento názor korešponduje s judikatúrou slovenských aj zahraničných súdov. Z uvedeného žalobcovia 1/ a 2/ vyvodili, že ak počiatočná dohoda bola pred súdom určená ako absolútne neplatná, tak ani nasledujúce právne úkony, ktorými bol následne prevádzaný byt, ku ktorému sa viaže členský podiel nemohli byť platným právnym úkonom, ani nemožno hovoriť o dobromyseľnom nadobudnutí vlastníckeho práva, nakoľko v čase prevodu, mali nadobúdatelia vedomosť o podanej žalobe o neplatnosť právnych úkonov, ktoré zahrňovala aj jednotlivé zmluvy o prevode vlastníctva zo žalovaných 1/ a 2/ na žalovaného 4/. Pôvodná žaloba bola podaná dňa 28.4.2015, kedy k prevodu vlastníckeho práva zo žalovaného 1/ a 2/ na žalovaného 4/ došlo až 11.5.2015, a to v čase, keď bola na liste vlastníctva zapísaná poznámka P-336/2015 o vedenom súdnom konaní pod č. k. 8C/221/2015. Nemožno v tomto prípade hovoriť o nejakej dobromyseľnosti v nadobudnutí nehnuteľnosť žalovaným 4/. Pokiaľ žalovaní namietajú, že nebolo zo strany žalobcov preukázané, že by sa jednalo o simulovaný právny úkon. Žalobcovia poukázali na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/12/2012 zo dňa 14.11.2012, podľa ktorého „Simulácia (predstieranie) pri právnom úkone predstavuje rozpor (nezhodu) medzi vôľou a jej prejavom. Simulovaný právny úkon môže trpieť vadami vôle (nebol urobený slobodne a vážne), alebo tiež vadami prejavu vôle (nebol urobený určite a zrozumiteľne). U simulovaného konania v ktorom absentuje vážnosť vôle simulovaný právny úkon sa považuje podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatný“. V nadväznosti na uvedené, žalobcovia poukázali na to, že z vykonaných dôkazov bolo jednoznačne preukázané, že pôvodná žalobkyňa nemala v úmysle previesť členský podiel v byte, teda je preukázaná absencia vážnosti vôle. V nadväznosti na uvedené poukázali na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/144/2010, z ktorého vyplýva, že nedostatok vážnosti vôle je okolnosť zakladajúca neplatnosť zmluvy v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. O nedostatok vážnosti vôle ide vtedy, keď sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje, resp. síce existuje, avšak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav. K takýmto prejavom vôle patria medziiným úkony urobené s vnútornou výhradou a simulované právne úkony. Pokiaľ právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný

úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Z uvedeného potom vyplýva, že ak má byť určitým právnym úkonom urobeným len „naoko“ zastieraný iný právny úkon, simulovaný úkon je neplatný z dôvodu nedostatku skutočnej vôle konajúcich subjektov urobiť tento úkon. V nadväznosti na uvedené žalobcovia opätovne poukázali na to, že z výsluchu ich právnej predchodkyne, t. j. pôvodnej žalobkyne, bolo v konaní preukázané, že táto nemala v úmysle previesť člensky podiel v byte na žalovaného 3/, ktorý to následne hneď previedol na žalovaných 1/ a 2/. Podľa žalobcov pôvodná žalobkyňa jednoznačne vyjadrila svoj úmysel sledovaný pri podpisovaní dohody o prevode práv a povinností, keď uviedla, že nikdy nemala v úmysle previesť tieto členské práva k družstevnému bytu, nakoľko by nemala kam ísť bývať, toto bolo jej jediné bývanie, ktoré mala, a navyše s ňou bývala aj dcéra s maloletým vnukom, keď počas celého konania tvrdila, že bola presvedčená, že podpisuje zabezpečovacou zmluvu na pôžičku. Žalobcovia taktiež poukázali na to, že pôvodná žalobkyňa nebola zo strany žalovaného 1/ alebo svedkom JUDr. S., ktorý údajne pripravoval a vybavoval všetky doklady, informovaná, že bude podpisovať dohodu, ktorou by previedla členské práva k bytu, keď svedkyňa D. vyvrátila ďalšie tvrdenie svedka JUDr. F. S. o tom, že pripravoval všetky doklady, nakoľko dohoda o prevod členských práv bola pripravovaná zo strany OSBD na všeobecnom tlačive, kde sa doplnili len osobné údaje nájomcu a nadobúdateľa a zostatkovej hodnoty členského podielu. Navyše pôvodná žalobkyňa sa aj po podpísaní tejto dohody cítila aj naďalej ako vlastníčka, nakoľko byt užívala a platila náklady za jeho užívanie. Žalobcovia súčasne poukázali na správanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/, kedy previedli uvedený predmetný byt na žalovaného 4/, a to v čase keď bola na liste vlastníctva zapísaná poznámka o vedenom súdnom konaní o vlastníctve k predmetnému bytu, a preto možno konštatovať, že žalovaný 4/ v nadobudnutí predmetného bytu nemohol byť dobromyseľný nakoľko vedel, že vlastníctvo žalovaného 1/ a 2/ je sporné a o jeho určení je vedené súdne konanie, ktoré nebolo právoplatne skončené. Z tohto dôvodu boli žalobcovia nútení podať návrh na vydanie neodkladného opatrenia, nakoľko sa obávali, že žalovaný 4/ prevedie byt na ďalšiu osobu, čo by mohlo znamenať sťaženie sa domôcť vrátenia vlastníctva do rúk jeho právnej predchodkyne. Podľa názoru žalobcov nedostatku vo vážnosti vôle na strane pôvodnej žalobkyne previesť členské práva k bytu nasvedčuje aj následné konanie W. M., jej syna, pre ktorého zabezpečenie bytom poskytla, a to vybavovanie úveru na vrátenie pôžičky a tým získanie bytu do vlastníctva žalobkyne, zabezpečenie prepisu družstevného bytu z vlastníctva OSBD na žalovaných 1/, 2/, ktorí sa na základe dohody stali členmi družstva, a teda nájomcami predmetného družstevného bytu, pričom bez uvedeného úkonu nebolo možné previesť byt z OSBD na žalovaných 1/ a 2/. Všetky tieto úkony vybavoval W. M., pričom vyplatil zostatkovú hodnotu bytu vo výške 520,28 eur za žalovaných 1/ a 2/, keď žalovaní 1/ a 2/ a ani svedkyňa D. nevedeli uviesť, koľko museli pri prevode s OSBD zaplatiť zostatkovú hodnotu členského podielu. Všetky tieto úkony vybavoval W. M.. Ako dôležité považovali žalobcovia uviesť, že aj keď to žalovaní popierajú, vedeli k čomu smeruje ich prejav vôle a z akého dôvodu ho aj robia, tzn. žalovaní 1/, 2/ vedeli a so zreteľom na všetky okolnosti prípadu nemohli považovať predmetný úkon za nezastretý úkon a tento simulovaný právny úkon preto nemohol voči ním vyvolať dôsledky spojené s platným právnym úkonom, teda prevodom členských práv k družstevnému bytu. Poukázali na to, že v prípade ak by úmyslom pôvodnej žalobkyne bolo previesť práva a povinností k bytu, zodpovedala by tomu aj cena za prevod, a nebola by to suma 12.000,- eur, za ktoré si nemohla zabezpečiť žiadne iné bývanie, keď v tomto tiež súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, keď dospel k záveru, že údajne cena za prevod členských práv bola suma 24.000,- eur, pričom vychádzal len z tvrdení žalovaných a nezohľadnil výpoveď svedka W. M., F. M., D. M., ani samotnej pôvodnej žalobkyne, ktorá popierala, že by jej bola celkom vyplatená suma 24.000,- eur, ktorí uviedli, že za zabezpečenie bytom pôvodnej žalobkyne W. M. bola vyplatená suma 12.000,- eur. Žalobcom nie je zrejmé, na základe akých skutočností a akými úvahami sa súd spravoval, keď vyslovil nepochybný záver o výške odmeny za prevod členských práv v hodnote 24.000,- eur. Už aj v tomto prípade je rozpor vo výške kúpnej ceny, a ak by aj pripustili, že by došlo k platnému prevodu členských práv, ktorý súd žiadnym vykonaným dokazovaním neodstránil. Už len na základe uvedeného mal súd vysloviť neplatnosť právneho úkonu pre nezgodu v hlavnom obsahu dohody o odmene, keď každý účastník tvrdil inú výšku odmeny, čo nebolo vyvrátené ani svedeckými výpoveďami. Ohľadom hodnoty predmetného bytu v rozhodnom čase poukázali žalobcovia na to, že uvedená hodnota predstavovala 45.000,- až 46.000,- eur, čo je štyrikrát viac ako bola suma, ktorá bola za údajný prevod vyplatená. Okrem toho, že žalobcovia poukazovali na nedostatok vo vážnosti vôle prejavenej pôvodnou žalobkyňou, poukázali aj na to, že dohoda o prevode členských práv je absolútne neplatná z dôvodu uvedeného v § 49 Občianskeho zákonníka, keď súd vyhodnotil, že pôvodná žalobkyňa sa nenachádzala v nápadne nevýhodných podmienkach alebo v tiesni, nakoľko ustálil, že vedela, že podpisuje dohodu o prevode členských práv, a že k nej dobrovoľne pristúpila. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na to, že súd neuviedol z konkrétne akých okolností pri ustálení tohto záveru vychádzal a akými úvahami sa pri tomto závere

spravoval. Poukázali na to, že nápadné nevýhodné podmienky predstavujú objektívny ukazovateľ, ktorý môže napríklad spočívať v tom, že zmluvná strana za poskytnutie plnenia dostane od druhej strany plnenie neprimerane nižšej hodnoty, pričom uvedené treba vždy posudzovať individuálne. Pokiaľ právny zástupca žalovaných 1/ až 3/ poukázal na rozhodnutie týkajúce sa nízkej kúpnej ceny, ktorá nie je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko poukazuje na zmluvnú voľnosť strán, žalobcovia uviedli, že v porovnanom prípade sa jedná o príbuzenský vzťah medzi stranami, kedy sa jednalo o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva medzi súrodencami, kedy súd pripustil, že aj dojednanie príliš nízkej sumy v tomto prípade nemusí byť v rozpore s dobrými mravmi. V prejednávacom prípade sa však jednalo o dve cudzie osoby, bez príbuzenského alebo akéhokoľvek pomeru, kedy došlo k prevode členských práv, ktorých cena by mala zodpovedať cene, za ktorú sa obvykle predáva byt, ktorého sa členské práva týkajú. Žalobcovia majú za to, že pôvodná žalobkyňa sa nachádzala v tiesni, pričom tiesňou je potrebné rozumie objektívny hospodársky alebo sociálny, niekedy aj psychický stav, ktorý takým spôsobom a takou závažnosťou dolieha na osobu uzavierajúcu zmluvu, že ju to obmedzuje v slobode rozhodovania natoľko, že urobí právny úkon, ktorý by inak neurobila. Táto tieseň bola žalovanými zneužitá, čo možno považovať za rozporné s dobrými mravmi, a teda konečné dojednanie tak nízkej ceny možno vyhodnotiť v zmysle uvedeného rozhodnutia ako rozporné s dobrými mravmi. Žalobcovia majú za to, že pôvodná žalobkyňa bola v tiesni, nakoľko dohodu podpísala v obave o svojho syna, ktorý bol v nepriaznivej ekonomickej situácii, ktorá ohrozovala jeho rodinu, jeho existenciu a v snahe mu pomôcť, podpísala uvedenú dohodu, ktorú by inak nepodpísala. Žalobcovia majú za to, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil jej správanie, a konštatoval, že pôvodná žalobkyňa nebola v tiesni, nakoľko k podpisu pristúpila dobrovoľne a súd sa zabudol zaoberať, za akých okolností došlo k podpísaniu dohody, keď uvedenú tieseň opätovne potvrdili rodinní príslušníci pôvodnej žalobkyne, jej syn, jej nevesta, ako aj dcéra. V nadväznosti na uvedené žalobcovia poukázali na relevantnú rozhodovaciu činnosť najvyšších súdnych autorít týkajúcu sa povinnosti súdu preskúmať zmluvu zo všetkých hľadísk, na ktoré Občiansky zákonník viaže všeobecnú platnosť právnych úkonov a prihliadnutie na prípadnú absolútnu neplatnosť právneho úkonu z úradnej povinnosti. Na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

5. Žalovaní 1/ až 3/ sa k vyjadreniu žalobcov 1/ a 2/ k odvolaniu nevyjadrili.

6. Žalovaný 4/ sa k odvolaniu žalovaných 1/ až 3/, ani k vyjadreniu k odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ nevyjadril.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku ďalej aj „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a na základe podaného odvolania žalovaných 1/ až 3/ v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa § 388 CSP postupom v zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok okresného súdu vo výroku I. vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/ a súvisiacom výroku II. zmenil tak, že žalobu voči žalovaným 1/ až 3/ v celom rozsahu zamietol a žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú im žalobcovia 1a/ a 1b/ povinní nahradiť spoločne a nerozdielne. Vo zvyšnej časti (v časti výrokov týkajúcich sa žalovaného 4/) ponechal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanými 1/ až 3/ napadnutý z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Primárne žalovaní 1/ až 3/ v odvolaní namietali existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keď mali za to, že žalobcovia na požadovanom určení nemajú naliehavý právny záujem.

10. Žaloba o určenie, že vec (v prejednávacom spore členský podiel v Obvodnom stavebnom bytovom družstve Žilina, spojený s právom užívať 2-izbový družstevný byt č. XX na ulici B. č. XX v D. s čl. č. 12511) patrí do dedičstva určovacou žalobou prezumovanou § 137 písm. c/ CSP. Základnou procesnou podmienkou uvedenej žaloby je to, že na určení či tu právo je alebo nie je, musí byť daný naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať v prípade, ak vyplýva z osobitného predpisu. Ako už bolo uvedené, naliehavý právny záujem je procesnou podmienkou, na ktorú súd predtým ako pristúpi k vecnému preskúmaniu žaloby prihliada z úradnej povinnosti. Naliehavý právny

záujem na určení či tu právo je alebo nie je, je daný najmä v prípade, keď bez tohto určenia by bolo ohrozené právo žalobcu alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Určovacie žaloby majú slúžiť potrebám praktického života a nemôžu viesť k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Právny záujem na požadovanom určení je preto daný iba vtedy, ak je určenie spôsobilé odstrániť stav právnej neistoty žalobcu, ktorá nevyžaduje vyvolanie ďalších sporov, ktoré by danú neistotou odstraňovali. V prípade, keby požadované určenie existencie či neexistencie práva medzi stranami malo charakter len prejudiciálnej otázky k inému sporu, nebude spravidla daný naliehavý právny záujem na takomto určení. V intenciách uvedeného odvolací súd poukazuje na uznesenie ÚS SR sp. zn. II.ÚS 590/2017 zo dňa 06.10.2017, podľa ktorého „Ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania.“

11. Žalobcovia 1a/ a 1b/ ako právni nástupcovia po pôvodnej žalobkyni v zmysle návrhu na pripustenie zmeny žaloby zo dňa 09.01.2018 sa domáhali, aby súd určil, že členský podiel v Obvodnom stavebnom bytovom družstve Žilina, Tulská 33, Žilina, spojený s právom užívať 2-izbový družstevný byt č. XX na ulici B. č. XX v D. s čl. č. 12511, patrí do dedičstva po poručiteľke V. M., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom B. XX/XX, D., zomrelej dňa XX.XX.XXXX, dedičstvo bolo prejednané Notárskym úradom JUDr. Lucia Mizeráková, pod č. 9D/537/2017 Dnot 167/2017 (predmetná zmena bola pripustená uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 8C/221/2015-369 zo dňa 04.06.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.06.2018). Z podanej žaloby je zrejmé, že žalobcovia spájajú dotknutý členský podiel s právom užívať predmetný 2-izbový družstevný byt č. XX. Vlastníctvo predmetného 2-izbového bytu je zapísané v prospech žalovaného 4/, keď v súčasnosti sa nejedná o družstevný byt, ktorého vlastníctvo je intabulované v prospech žalovaného 3/. Odvolací súd poukazuje na to, že účelom určovacej žaloby nie je dosiahnutie „posilnenia“ postavenia žalobcov v rámci existujúcich právnych vzťahov, ale spravidla konečné vyriešenie sporu. Určenie, že predmetný členský podiel patrí do dedičstva po zomrelej pôvodnej žalobkyni však túto spornosť neodstráni. Zo samotnej žaloby, ako aj z dohody o prevode práv a povinností spojených s členstvom OSBD Žilina, Tulská 33, zo dňa 07.12.2012 je zrejmé, pôvodná žalobkyňa ako nájomníčka predmetného družstevného bytu č. XX previedla svoje členské práva a povinnosti spojené s členstvom v družstve vrátane uvedeného bytu na nadobúdateľov, t. j. žalovaných 1/ a 2/ dňom 07.12.2012 a následne na základe zmluvy o prevode družstevného bytu do vlastníctva nájomcu - člena bytového družstva zo dňa 12.08.2013 bolo vlastníctvo predmetného bytu zapísané v podiele 1/1 v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov na žalovaných 1/ a 2/, ktorí následne na základe kúpnej zmluvy uzavretej so žalovaným 4/ dňa 29.04.2015 previedli predmetný byt do výlučného vlastníctva žalovaného 4/. Odvolací súd pripúšťa, že uvedená žaloba by do určitej miery posilnila postavenie žalobcov 1/ a 2/ v rámci existujúcich užívateľských vzťahov k dotknutému bytu, avšak ich postavenie rozhodne nevyrieši. Tak, ako to vyplýva zo samotnej žaloby, ako aj z vyjadrenia žalobcov 1/ a 2/ k odvolaniu, žalobcovia 1/ a 2/ sledujú dosiahnutie cieľa, ktorým je prededenie členského podielu v bytovom družstve spojeného s užívaním dotknutého bytu. Podľa názoru odvolacieho súdu však nimi formulovaná žaloba o určenie v konečnom dôsledku nevyrieši spornosť práva, ktorého sa v konaní domáhajú, nakoľko žalovaný 3/ ako bytové družstvo nie je intabulovaným vlastníkom predmetného bytu, a teda ak by aj došlo k určení, že členský podiel patrí do dedičstva po zomrelej pôvodnej žalobkyni, neumožnilo by to žalobcovi 1a/ a ani žalobkyni 1b/ realizovať práva a povinnosti súvisiace s týmto členským podielom (tak, ako sa to snažia žalobcovia dosiahnuť; z odvolania proti rozsudku dokonca vyplýva, že ich konečným sledovaným cieľom je nadobudnutie vlastníctva k predmetnému bytu). Pri vyhovení žalobe s takto formulovaným žalobným petitom (pri súčasnom zachovaní zápisu vlastníckeho práva k dotknutému bytu v prospech žalovaného 4/) je otázny obsah vlastníckeho práva k členskému podielu v bytovom družstve, ktorý (tak ako to už bolo vyššie uvedené) má byť spojený s užívaním dotknutého bytu vo vlastníctve tretej osoby bez relevantného právneho vzťahu žalovaného 3/ k dotknutému bytu. V tomto smere žaloba žalobcov vykazuje výrazné nedostatky, keďže v nej absentuje žalobný návrh na určenie, že vlastníkom predmetného bytu je žalovaný 3/. Až určením, že predmetný byt patrí do vlastníctva žalovaného 3/, by mohli žalobcovia 1a/ a 1b/ realizovať tieto práva a povinnosti, keď vo vzťahu k takémuto určení by mohlo obstať aj určenie, že členský podiel (s nimi vymedzeným obsahom) patrí do dedičstva po zomrelej žalobkyni. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukazuje na to, že súdna prax pripúšťa, aby za stavu, keď určenie existencie práva, o ktoré v konaní ide, priaznivo ovplyvní právne postavenie žalobcu voči žalovanému, možno mať naliehavý právny záujem na určení vlastníctva tretej osoby v prípade, ak toto priaznivé ovplyvnenie môže spočívať napríklad v založení možnosti uplatnenia vlastného (zo zákona, prípadne zo záväzkového vzťahu) vynútiteľného práva k predmetu určenia. Podľa názoru odvolacieho súdu naliehavý právny záujem na požadovanom určení

nemožno vyvodiť ani z tvrdenia žalobkyne 1b/ uvedeného vo vyjadrení k odvolaniu, t. j. že žalovaný 4/ sa voči nej domáha zaplataenia dlžného nájomného vo výške 500,- eur mesačne za obdobie štyroch rokov v konaní sp. zn. 27C/55/2020, keď otázku aktívnej vecnej legitímácie žalovaného 4/ v uvedenom konaní je možné posudzovať v kontexte sporného vlastníckeho práva k dotknutému bytu ako otázku prejudiciálnu.

12. Vzhľadom na vyššie vyslovené práve závery, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovaným 1/ až 3/ v celom rozsahu zamietol.

13. Odvolací súd sa ďalšími odvolacími námietkami nezoberal, nakoľko ich preskúmanie by bolo nadbytočné a neprineslo by iné rozhodnutie vo veci.

14. Vo výroku o trovách konania odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacieho konania (vrátane trov konania o neodkladných opatreniach) v rozsahu 100 %, keďže žalovaní 1/ až 3/ boli v spore v celom rozsahu úspešní, pričom žalobcom 1a/ a 1b/ ako dedičom, ktorí sa domáhali určenia vlastníckeho práva k majetku, ktoré nebolo predmetom prejednávania v dedičskom konaní, uložil ako nerozlučným spoločníkom povinnosť nahraďiť trovy konania spoločne a nerozdielne. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

15. V odvolaní nenapadnutej časti, t.j. vo výroku I., ktorým súd žalobe vo vzťahu k žalovanému 4/ vyhovel, ako aj v odvolaní nenapadnutej časti, t.j. vo výroku II., a to v časti výroku o práve na náhradu trov prvoinštančného, ako aj druhoinsťančného konania voči žalovanému 4/, zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)